

CETVEL
(Madde 3)

**AVRUPA BÖLGESİNDE YÜKSEKÖĞRETİMLE İLGİLİ
BELGELERİN TANINMASINA İLİŞKİN
SÖZLEŞME**

Lizbon, 11.IV.1997

Bu Sözleşme'ye Taraflar,

Eğitim hakkının bir insan hakkı olduğu ve bilginin elde edilmesi ve ilerlemesinde bir araç olan yükseköğretimin, hem bireyler hem de toplum için az bulunur zenginlikte kültürel ve bilimsel bir değer oluşturduğu gerçeğinin bilincinde olarak;

Yükseköğretimin, halklar ve uluslar arasındaki barış, karşılıklı anlayış ve hoşgörünün teşviki ve karşılıklı güvenin oluşturulmasında hayati bir rol oynaması gerektiğini göz önünde bulundurarak;

Avrupa bölgesindeki eğitim sistemlerindeki büyük çeşitliliğin, bütünüyle saygı duyulması gereken müstesna bir değer olan kendi kültürel, sosyal, siyasi, felsefi, dini ve ekonomik çeşitliliğini yansıttığını göz önünde bulundurarak;

Her bir Tarafın bireyleri ve her bir Tarafın eğitim kurumlarındaki öğrencilerin diğer Taraflardaki eğitim kaynaklarına erişimini, özellikle de bunların diğer Taraflardaki yükseköğretim kurumlarında eğitimlerini sürdürme ya da çalışmalarının bir bölümünü bu kurumlarda tamamlamaya yönelik çabalarını kolaylaştırarak, tüm bölge halkının bu zengin çeşitlilikten yararlanabilmelerine imkan sağlamayı dileyerek;

Avrupa Bölgesindeki bir başka ülkeden alınan çalışma, sertifika, diploma ve derecelerin tanınmasının Taraflar Devletler arasındaki 'akademik dolaşımı teşvikte önemli bir önlem olduğunu göz önünde bulundurarak;

Kurumsal özerklik ilkesine ve bu ilkenin ayakta tutulması ve korunması gerektiği bilincine büyük önem yükleyerek;

Belgelerin adil bir şekilde tanınmasının eğitim hakkının temel bir ögesi ve toplumun bir sorumluluğu olduğuna inanarak;

Avrupa'daki akademik tanınmayı içine alan Avrupa Konseyi ve UNESCO Sözleşmelerini;

● Üniversitelere Kabulü sağlayan Diplomaların Denkliğiyle ilgili Avrupa Sözleşmesi (1953, ETS No.15) ve Protokolü (1964, ETS NO:49);

● Üniversite Çalışma Sürelerinin Denkliğine ilişkin Avrupa Sözleşmesi (1956, ETS No.21);

● Üniversite Belgelerinin Akademik Tanınmasına ilişkin Avrupa Sözleşmesi (1959, ETS No.32);

● Avrupa Bölgesinde yer alan Devletlerin Yükseköğretimleriyle ilgili Çalışmaların, Diplomaların ve Derecelerin Tanınmasına ilişkin Sözleşme (1979);

● Üniversite Çalışma Sürelerinin Genel Denkliğiyle ilgili Avrupa Sözleşmesi (1990, ETS No.138);

ve

● Akdeniz'e sınırı olan Arap ve Avrupa Devletlerindeki Yükseköğretim Çalışmalarının, Diplomalarının ve Derecelerinin tanınmasına ilişkin, UNESCO çerçevesinde benimsenen ve kısmen Avrupa'daki akademik tanınmayı içine alan Uluslararası Sözleşmeyi (1976) dikkate alarak;

Bu Sözleşmenin, UNESCO Sözleşmeleri, dünyanın diğer bölgelerini içine alan Uluslararası Öneri ve bu bölgeler arasında iyileştirilmiş bir bilgi alış verişine olan gereksinim bağlamında da değerlendirilmesi gerektiği düşüncesiyle;

Ulusal öğretim sistemleri içindeki ve arasındaki çeşitliliğin önemli ölçüde artmasına yol açan bu Sözleşmelerin benimsenmesinden beri, Avrupa Bölgesindeki yüksek öğretimde geniş çaplı değişikliklerin ve bu gelişmeleri yansıtmaya için yasal araçların ve uygulamanın uyarlamasına olan ihtiyacın bilincinde olarak;

Avrupa bölgesinde, uygulamada karşılaşılan tanıma sorunlarına ortak çözümler bulunması gereğinin bilincinde olarak;

Mevcut tanıma uygulamasını iyileştirmek ve daha saydamlaştırmak ve Avrupa bölgesindeki, yükseköğretimin mevcut durumuna daha uyumlu hale getirilmesi gereğinin bilincinde olarak;

Avrupa Konseyi ve UNESCO'nun ortak himayesinde geliştirilen ve kabul edilen Avrupa Bölgesindeki, tanıma uygulamalarının ileriye yönelik gelişimi için ortak bir çerçeve öngören, bir Sözleşmenin olumlu yöndeki etkisine güven duyarak;

İşbu Sözleşmenin ilke ve hükümlerini hayata geçirmek için kalıcı uygulama mekanizmaları sağlamanın önemini bilincinde olarak;

aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

Bölüm I. Tanımlar

Madde I

Bu Sözleşme'nin amaçları bakımından, aşağıdaki terimler şu anlamları taşımaktadır:

Giriş (yükseköğretime)

Gerekli özelliklere sahip adayların, yükseköğretime başvuru ve kabul için değerlendirilmeye alınma hakkı.

Kabul (yükseköğretim kurumlarına veya programlarına)

Gerekli özelliklere sahip adayların, belirli bir kurum ve/veya belirlenen bir programda yükseköğretim çalışmalarını sürdürmelerine olanak tanıyan eylem ya da sistem.

Değerlendirme (kurumların veya programların)

Bir yükseköğretim kurumu veya programının eğitim kalitesini oluşturma yöntemi.

Değerlendirme (bireysel belgelerin)

Kişinin başka bir ülkeden almış olduğu belgenin yetkili bir organ tarafından yazılı olarak değerlendirilmesi.

Tanınmayla ilgili yetkili makam

Yabancı belgelerin tanınmasıyla ilgili bağlayıcı kararlar vermeye resmi olarak yetkili bir organ.

Yükseköğretim

Bir Tarafın ilgili makamları tarafından onun yükseköğretim sistemine ait olarak tanınan, orta öğretim sonrasında gerçekleştirilen her türlü ders ya da bir dizi ders, eğitim veya araştırmaya yönelik eğitim.

Yükseköğretim Kurumu

Yükseköğretim sağlayan ve bir Tarafın yetkili makamı tarafından kendi yükseköğretim sistemine ait olarak tanınan bir kurum.

Yükseköğretim programı

Bir Tarafın yetkili makamı tarafından kendi yükseköğretim sistemine ait olarak tanınan ve tamamlandığında öğrenciye bir yükseköğretim belgesi sağlayan çalışma programı.

Çalışma süresi

Kendi başına tamamlanmış bir çalışma programı olmamakla birlikte, önemli ölçüde bilgi veya becerinin kazanıldığını gösteren, yükseköğretim programının değerlendirilmiş ve belgelenmiş herhangi bir unsuru.

Belge

Yükseköğretim belgesi

Bir yükseköğretim programının başarılı bir şekilde tamamlandığını doğrulayan, yetkili bir makam tarafından düzenlenmiş herhangi bir derece, diploma veya diğer bir sertifika.

Yükseköğretime kabulü sağlayan belgeler

Bir eğitim programının başarılı bir şekilde tamamlandığını doğrulayan ve kişiye yükseköğretime kabul için değerlendirilmeye alınma hakkı veren, yetkili makam tarafından düzenlenmiş herhangi bir diploma veya sertifika.

Tanıma

Bir yabancı eğitim belgesinin, eğitim ve/veya iş etkinliklerinde kullanılmak üzere yetkili makam tarafından resmi olarak kabulü.

Koşul

A. Genel koşullar

Yükseköğretime veya diğer belirli bir düzeye kabul için veya belirli bir düzeyde yükseköğretim derecesinin verilebilmesi için yerine getirilmesi gereken koşullar.

B. Özel koşullar

Belli bir yükseköğretim programına kabul için veya belirli bir çalışma alanında özel bir yükseköğretim derecesi almak için genel koşullarla birlikte yerine getirilmesi gereken diğer koşullar.

Bölüm II. Makamların yetkileri

Madde II.1

1. Tanıma kararlarının alınması konusunda bir Tarafın merkezi makamlarının yetkili olduğu durumlarda, ilgili Taraf bu Sözleşme koşullarıyla derhal bağlı olacak ve kendi topraklarında bu Sözleşme'nin hükümlerinin uygulanmasını sağlamak için gerekli önlemleri alacaktır.

Tanımayla ilgili konularda karar alma yetkisinin genel olarak Tarafın organlarına ait olduğu durumlarda, Taraf bu yetkiyi, imza sırasında veya onay, kabul, uygun bulma ya da katılım belgesinin teslimi sırasında veya sonraki bir zamanda kurumsal durumunu veya yapısını gösteren kısa bir beyanla birlikte tevdi makamlarından birine verecektir. Bu gibi durumlarda, bu şekilde görevlendirilenlerin yetkili makamları kendi topraklarında bu Sözleşme'nin hükümlerinin yerine getirilmesini sağlamak için gerekli önlemleri alacaktır.

2. Tanımayla ilgili konularda karar alma yetkisinin tek tek yüksek öğretim kurumlarına veya diğer kuruluşlara ait olduğu durumlarda, her bir Taraf kendi anayasal durumuna veya yapısına göre bu Sözleşme, metnini söz konusu, kurumlara veya kuruluşlara ileticek ve hükümlerinin gerektirdiği biçimde incelenmesi ve uygulanmasını teşvik etmek için gereken adımları atacaktır.

3. Bu Maddenin 1. ve 2. paragraflarındaki hükümler, gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, bu Sözleşme'nin müteakip maddeleri kapsamında düzenlenen Tarafların yükümlülüklerine uygulanacaktır.

Madde II.2

İmza sırasında veya onay, kabul, uygun bulma ya da katılım belgesinin teslimi sırasında veya sonraki bir zamanda, her bir Devlet, Vatikan ya da Avrupa Topluluğu işbu Sözleşme'nin tevdi makamını veya tanıma konularında farklı kararlar almaya yetkili makamları bilgilendirecektir.

Madde II.3

Bu Sözleşme'nin hiçbir hükmünün, bu Sözleşme Taraflarından birinin belgelerin tanınmasına ilişkin, taraf olduğu ya da olabileceği, mevcut ya da gelecekte, yapılacak bir Anlaşmadan doğan ya da Anlaşma'nın içerdiği daha lehte olan hükümlerini geçersiz kıldığı addedilemez.

Bölüm III. Belgelerin değerlendirilmesiyle ilgili temel ilkeler

Madde III.1

1. Taraflardan biri tarafından düzenlenen belgelerin sahipleri, yetkili organa talepte bulunarak, bu belgelerin değerlendirilmesi için yeterli erişim hakkına sahip olacaklardır.

2. Bu bakımdan, adayın cinsiyeti, ırkı, rengi, sakatlığı, dili, dini, siyasi ya da diğer görüşü, ulusu, etnik ya da toplumsal kökeni, ulusal bir azınlıkla ilişkisi, karakteri, soyu ve diğer statüleri konusunda veya tanınması istenen belgelerin esasına ilişkin olmayan hususlara dayanarak hiçbir gerekçeyle ayrımcılık yapılmayacaktır. Bu hakkı güvence altına almak üzere Taraflardan her biri, yalnızca kazanılan bilgi ve becerilere dayalı olarak, belgenin tanınması için yapılan başvuruların değerlendirilmesiyle ilgili gerekli düzenlemeleri yapma görevini üstlenir.

Madde III.2

Taraflardan her biri, belgelerin değerlendirilmesi ve tanınmasında kullanılan usul ve ölçütlerin saydam, tutarlı ve güvenilir olmasını sağlayacaktır;

Madde III.3

1. Tanıma kararları, tanınması talep edilen belgelerle ilgili yeterli bilgiye sahip olma esasına göre alınacaktır.

2. İlk aşamada, yeterli bilgiyi sağlama sorumluluğu, bu bilgiyi iyi niyetli olarak temin edecek başvuru sahibine aittir.

3. Başvuruda bulunan adayın sorumluluğu saklı tutulmak kaydıyla, söz konusu belgeleri düzenleyen kurumlar da, adayın talebi üzerine ve kabul edilebilir sınırlar içerisinde, belge sahibine, kuruma ya da tanınmanın istendiği ülkenin yetkili makamlarına gerekli bilgiyi sağlamakla görevli olacaklardır.

4. Taraflar, uygun olduğu ölçüde, eğitim sistemlerine bağlı olan tüm eğitim kurumlarını söz konusu kurumlardan alınan belgelerin değerlendirilmesi için bilgi edinmeye yönelik her türlü kabul edilebilir talebin yerine getirilmesi talimatını verecekler ve teşvik edeceklerdir.

5. Bir başvurunun gerekli koşulları taşımadığını ortaya koyma sorumluluğu, değerlendirmeyi üstlenen organa aittir.

Madde III.4

Taraflardan her biri belgelerin tanınmasını kolaylaştırmak için kendi eğitim sistemiyle ilgili yeterli ve açık bilginin teminini sağlayacaktır.

Madde III.5

Tanıma kararları, yetkili olan makamlar tarafından önceden belirlenen ve gerekli olan tüm belgelerin sağlanmasından itibaren başlayan makul bir süre içerisinde gerçekleştirilir. Tanınmanın reddedilmesi durumunda, bunun sebepleri belirtilecek ve adayın daha sonraki bir dönemde tanınabilmesi için alması gereken önlemlere ilişkin bilgi verilecektir. Tanınmanın reddedilmesi veya bir kararın alınmaması durumunda aday, makul bir süre içerisinde, itirazda bulunabilecektir.

Bölüm IV. Yükseköğretime kabulü sağlayan belgelerin tanınması

Madde IV.1

Belgelerin alındığı Taraf ile belgenin tanınmasını isteyen Taraf arasında yükseköğretime giriş için yerine getirilmesi gereken genel koşullarla ilgili önemli farklılıklar olmaması durumunda, Taraflardan her biri, kendi eğitim sistemine bağlı olan programlara girebilmek için, söz konusu Tarafların yükseköğretime kabul için gerekli koşulları yerine getirerek düzenledikleri belgeleri tanıyacaktır.

Madde IV.2

Diğer bir seçenek olarak, Taraflardan biri tarafından düzenlenen belgenin sahibine, belge sahibinin talebi üzerine, bu belgenin bir değerlendirilmesinin verilmesini sağlamak söz konusu Taraf için yeterli olacak ve böyle bir durumda, gerekli değişikliklerin yapılmasıyla, Madde IV.1'deki hükümler uygulanacaktır.

Madde IV.3

Belgenin elde edildiği Tarafın belgesi, sadece belirli kurumlara veya yükseköğretim programlarına girişi sağlamakta ise, Taraflardan her biri, belge alınan Taraf ile giriş

koşullarına ilişkin önemli farklılıklar bulunmaması koşulu ile, belge sahiplerine, kendi eğitim sistemlerine ait benzer özellikteki Yükseköğretim programlarına katılımı sağlayacaklardır.

Madde IV.4

Belirli özelliklere sahip yükseköğretim programlarına kabul edilmek, giriş için gerekli olan genel koşullara ek olarak, özel koşulları yerine getirmeye de bağlıysa, ilgili Tarafın yetkili makamları diğer Taraflardan alınan belgelerin sahiplerinden eşit olarak ek koşulları yerine getirmelerini isteyebilir ya da Taraflardan alınan belgelerin eş koşulları yerine getirip getirmediğini değerlendirebilir.

Madde IV.5

Okul bitirme belgesi alman bir Tarafta yükseköğretime giriş, bir ön koşul olarak, ek nitelik belirleme sınavlarına girmeye bağlı ise, diğer Taraflar bu koşullara göre, şartlı girişe izin verebilirler ya da kendi eğitim sistemleri içerisinde bu tür ek koşulları yerine getirmek üzere bir seçenek sunabilirler. İmza sırasında veya onay, kabul, uygun bulma ya da katılım belgesinin teslimi sırasında veya sonraki bir zamanda, her bir Devlet, Vatikan ya da Avrupa Topluluğu, tevdi makamlarından birine, bu Maddeden yararlanacağını ve Maddeyi uygulama niyetinde olduğu Tarafları ve sebeplerini belirleyerek tebliğ eder.

Madde IV.6

Madde IV.1, IV.2, IV.3 ve IV.5'in hükümlerine hâle getirmeksizin, belirli bir yükseköğretim kurumuna ya da böyle bir yükseköğretim kurumunun belirli bir programına giriş, sınırlı ya da seçmeli göre olabilir. Bir yüksek öğretim kurumuna ve/veya programına girişin seçmeli olduğu durumlarda, kabul usulleri, Bölüm III'de tanımlanan adillik ve ayırım yapmama ilkelerine göre yürütüldüğünden emin olacak biçimde tasarlanmalıdır.

Madde IV.7

Madde IV.1, IV.2, IV.3, IV.4 ve IV.5'in 5'in hükümlerine hâle getirmeksizin, belirli bir yükseköğretim kurumuna kabul edilmek, adayın ilgili kurumun öğrenim dili ya da dillerinde veya belirli başka dillerde gösterdiği tatmin edici yeterliliğe bağlı olabilir.

Madde IV.8

Yükseköğretime girişin, geleneksel olmayan belgelere bağlı olduğu Taraflarda, diğer Taraflardan alınan benzer belgeler, tanınmanın istendiği Taraflardan alınan geleneksel olmayan belgelere benzer biçimde değerlendirilecektir.

Madde IV.9

Yükseköğretim programlarına kabul amacıyla, her Taraf kendi ülkesinde ulusal mevzuatın belirli koşullarıyla veya bu kurumların köken Tarafıyla yapılan belirli anlaşmalara bağlı olarak faaliyet gösteren yabancı eğitim kurumları tarafından düzenlenen belgeleri tanıyabilir.

Bölüm V. Çalışma sürelerinin tanınması

Madde V.1

Taraflardan her biri, diğer Tarafın bir yükseköğretim programı çerçevesinde tamamlanan çalışma sürelerini tanıyacaktı. Bu tanıma, diğer bir Tarafta tamamlanan çalışma süreleriyle, tanınmanın istendiği Tarafta yer değiştirecekleri yükseköğretim programının bir bölümü arasında önemli farkların olmaması şartıyla, tanınmanın istendiği Taraftaki yükseköğretim programının tamamlanmasına yönelik çalışma sürelerini kapsayacaktır.

Madde V.2

Diğer bir seçenek olarak, başka bir Tarafın bir yükseköğretim programı çerçevesinde belirli bir çalışma süresini tamamlayan bir kişiye, kişinin isteği üzerine, söz konusu çalışma süresinin bir değerlendirilmesini sağlamak Taraf için yeterli olacak ve bu gibi durumlarda, gerekli değişikliklerin yapılmasıyla, Madde V.1'deki hükümler uygulanacaktır.

Madde V.3

Özellikle Taraflar

a) bir yanda yüksek öğretim kurumu veya ilgili çalışma sürelerinden sorumlu yetkili makam ve diğer yanda istenen tanımadan sorumlu yükseköğretim kurumu veya yetkili tanıma makamı arasında önceden bir anlaşma olması durumunda;

b) çalışma süresinin tamamlandığı yükseköğretim kurumu tarafından, öğrencinin söz konusu çalışma süresinde gerekli koşulları başarıyla yerine getirdiğini onaylayan bir sertifika

veya akademik kayıtlarını içeren bir not dökümünün (transkript) düzenlenmiş olması durumunda.

çalışma sürelerinin tanınmasını kolaylaştıracaklardır:

Bölüm VI. Yükseköğretim belgelerinin tanınması

Madde VI.1

Bir tanıma kararı, yükseköğretim belgesi tarafından belgelenen bilgi ve beceri esasına dayanıyorsa, her Taraf, tanımanın istendiği belge ile tanımanın istendiği Tarafça bu belgeye karşılık gelen diploma arasında önemli bir farklılık görülmediği durumda, diğer Tarafta verilmiş yükseköğretim belgelerini tanıyacaktır.

Madde VI.2

Diğer bir seçenek olarak, belge sahibinin isteği üzerine, Tarafın, başka bir Tarafta düzenlenmiş olan belgenin değerlendirilmesinin alınması olanağının sunulması yeterli olacak ve Madde VI.1 hükmü gerekli değişikliklerle uygulanacaktır.

Madde VI.3

Bir Tarafta düzenlenen bir yükseköğretim belgesinin diğer bir Tarafta tanınmasıyla aşağıda belirtilen sonuçlardan biri ya da ikisi birden gerçekleşecektir:

a) Tanınmanın istendiği Tarafdaki belge sahipleriyle aynı koşullarda, ilgili sınavları da içeren ileri düzey yükseköğretim çalışmalarına ve/veya doktora hazırlıklarına kabul edilme;

b) Tanınmanın istendiği Tarafın yasa ve düzenlemelerine veya yargı yetkisine tabi olarak, bir akademik unvanı kullanma.

Buna ek olarak, tanıma, tanımanın istendiği Tarafın yasa ve düzenlemelerine veya yargı yetkisine tabi olmak kaydıyla, iş piyasasına girmeyi kolaylaştırabilir.

Madde VI.4

Tarafda düzenlenen bir yükseköğretim belgesinin diğer bir Tarafta değerlendirilmesi şu şekilde olabilir:

a) genel istihdam amaçları için öneri biçiminde;

b) programlarına kabul edilmek için bir eğitim kurumuna öneri biçiminde;

c) herhangi bir yetkili tanıma makamına öneri biçiminde.

Madde VI.5

Taraflardan her biri, kendi ülkesinde, ulusal mevzuatın belirli, koşullarıyla ya da söz konusu kurumların köken Taraf ile yapılan belirli anlaşmalara bağlı olarak faaliyet gösteren yabancı eğitim kurumları tarafından düzenlenen belgeleri tanıyabilir.

Bölüm VII. Mülteciler, yerinden edilmiş kişiler ve mülteci benzeri konumdaki kişilerin sahip oldukları belgelerin tanınması

Madde VII

Taraflardan alınan belgelerin yazılı ispatının yapılamadığı durumlar da dahil olmak üzere, mültecilerin, yerinden edilmiş kişilerin ve mülteci benzeri konumdaki kişilerin yükseköğretime, daha ileri yükseköğretim programlarına veya iş faaliyetlerine girişleri için gerekli olan şartları yerine getirip getirmediği konusunda her bir Taraf, kendi eğitim sistemi çerçevesinde Anayasal, yasal ve düzenleyici hükümlerine uygun olarak adil ve hızlı değerlendirme yapmak üzere hazırlanan yöntemleri geliştirmek için uygulanabilir ve makul tüm adımları atacaktır.

Bölüm VIII. Yükseköğretim kurumlarının ve programlarının değerlendirilmesi hakkında bilgi

Madde VIII.1

Taraflardan her biri, kendi yükseköğretim sistemine bağlı herhangi bir kurum ya da bu kurumlarda faaliyet gösteren herhangi bir program hakkında, bu kurumlar tarafından düzenlenen belgelerin tanımanın istendiği Tarafta doğrulanıp doğrulanmadığını belirleyebilmeleri amacıyla diğer Taraf Devletin yetkili makamlarına olanak vermek için, gerekli bilgiyi sağlayacaktır. Bu tür bilgiler aşağıda belirtildiği biçimde sağlanacaktır:

a) Taraflar, yükseköğretim kurumları ve programlarıyla ilgili resmi bir değerlendirme sistemi kurmuşlarsa: bu değerlendirmenin yöntem ve sonuçlarına ilişkin bilgi ile

yükseköğretim belgesi veren her türlü yükseköğretim kurum ve programına özgü nitelik standardına ilişkin bilgi,

b) Taraflar, yükseköğretim kurumları ve programlarıyla ilgili resmi bir değerlendirme sistemi kurmamışlarsa: kendi eğitim sistemlerine bağlı herhangi bir yükseköğretim kurumundan veya herhangi bir yükseköğretim programından alınan çeşitli belgelerin tanınmasına ilişkin bilgi.

Madde VIII.2

Taraflardan her biri:

a) kendi yükseköğretim sisteminde yer alan yükseköğretim kurumlarının, her bir eğitim kurumunun karakteristik özellikleriyle birlikte, gözden geçirilmesinin;

b) farklı dereceler verme ve her türlü kurum ve programlara giriş koşullarını gösteren kendi yükseköğretim sistemi tarafından tanınan kurumların (kamu veya özel) bir listesinin;

c) yükseköğretim programlarının bir tanımının;

d) Tarafların kendi yüksek öğretim sistemine bağlı olarak kabul ettiği, ülkesi dışında bulunan eğitim kurumlarının bir listesinin geliştirilmesi, devamının sağlanması ve temin edilmesi için yeterli hazırlıkları yapacaktır:

Bölüm IX Tanıma, konularında bilgi

Madde IX.1

Yükseköğretime ilişkin belgelerin tanınmasını sağlamak amacıyla, Taraflar alınan belgelerin tam olarak belirlenmesi için saydam sistemler oluşturmak sorumluluğunu üstlenirler.

Madde IX.2

1. Konu ile ilgili, doğru ve güncel bilgi ihtiyacını karşılamak için, Taraflardan her biri, bir ulusal bilgi merkezi kuracak veya işletecek ve söz konusu merkezin kuruluşunu ya da merkezi etkileyen herhangi bir değişikliği tevdi makamlarından birine bildirecektir.

2. Taraflardan her birinde, ulusal bilgi merkezi:

a) bulunduğu ülkenin yükseköğretim sistemine ve belgelerine ilişkin tutarlı ve doğru bilgiye erişimi sağlayacak;

b) diğer Tarafların yükseköğretim sistemlerine ve belgelerine ilişkin bilgiye erişimi kolaylaştıracak;

c) ulusal yasa ve düzenlemelere uygun olarak tanıma ve belgelerin değerlendirilmesi konusunda öneride bulunacak veya bilgi verecektir.

3. Her ulusal bilgi merkezi, işlevlerini yerine getirebilmesi için gerekli araçları hizmetine tahsis edecektir.

Madde IX.3

Taraflar, ulusal bilgi merkezleri aracılığıyla ya da başka bir biçimde, UNESCO/Avrupa Konseyi Diploma Ekinin ya da Tarafların yükseköğretim kurumları tarafından verilen eşdeğer başka bir belgenin kullanımını destekleyeceklerdir.

Bölüm X. Yürütme mekanizmaları

Madde X.1

Aşağıda belirtilen organlar Sözleşme'nin yürütülmesini idare edecek, ilerletecek ve kolaylaştıracaklardır:

a) Avrupa Bölgesindeki Yükseköğretim Belgelerinin tanınması konusunda Sözleşme Komitesi;

b) 9 Haziran 1994 tarihli Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi ve 18 Haziran 1994 tarihli UNESCO Avrupa Bölgeler Komitesinin kararıyla kurulan, akademik dolaşım ve tanımaya (ENIC Ağı) ilişkin Avrupa Ulusal Bilgi Merkezleri Ağı.

Madde X.2

1. Bu gerekçeyle, Avrupa Bölgesi içinde yükseköğretimle ilgili belgelerin tanınması konusunda Sözleşme Komitesi (bundan sonra "Komite" olarak belirtilen) kurulmuştur. Komite, her bir Taraf devletin bir temsilcisinden oluşacaktır.

2. Madde X.2'nin hükümleri uyarınca "Taraf" terimi Avrupa Topluluğuna uygulanamayacaktır.

3. Madde XI.1.1'de belirtilen Devletler ve Vatikan, eğer bu Sözleşme'ye taraf değillerse, Avrupa Topluluğu, ve ENIC Ağı'nın Başkanı Komite toplantılarına gözlemci olarak katılabileceklerdir. Bölge'de tanıma konularında etkin durumda bulunan devlet kurumları ve hükümet dışı örgütlerin temsilcileri de Komite toplantılarına gözlemci olarak katılmak üzere davet edilebilirler.

4. Avrupa Bölgesi'nde yer alan devletlerin yükseköğretimleriyle ilgili çalışmalarının, diplomalarının ve derecelerinin tanınması konusunda Sözleşme'nin Uygulanması için UNESCO Bölgesel Komite Başkanı da Komite toplantılarına gözlemci olarak davet edilecektir.

5. Komite bu Sözleşme'nin uygulanmasını destekleyecek ve yürütülmesini denetleyecektir. Komite, bu amaçla, Sözleşme'nin yerine getirilmesinde ve yükseköğretim belgelerinin tanınmasına yönelik uygulamaların göz önünde bulundurulmasında Tarafların yetkili makamlarına rehberlik etmek üzere, Tarafların büyük bir çoğunluğuyla, öneriler, beyanlar, protokoller ve uygulama yöntemleri benimseyebilir. Taraflar bu tür metinlere bağlı olmamakla beraber, bunları uygulamak, metinleri yetkili makamların dikkatine sunmak ve uygulanmalarını teşvik etmek için her türlü gayreti göstereceklerdir. Komite karar vermeden önce ENIC Ağı'nın görüşünü alacaktır.

6. Komite, Avrupa Konseyi ve UNESCO'nun ilgili birimlerini bilgilendirecektir.

7. Komite, UNESCO tarafından kabul edilen yükseköğretim çalışmalarının, diplomaların ve derecelerinin tanınmasına ilişkin Sözleşmelerin uygulanması için UNESCO Bölgeler Komiteleriyle bağlantılarını sürdürecektir.

8. Toplantı ve karar yetersayısı Tarafların çoğunluğundan oluşur.

9. Komite, kendi içtüzüğünü belirleyecektir. En azından her üç yılda bir olağan toplantısını gerçekleştirecektir. Komite ilk toplantısını bu Sözleşme'nin yürürlüğe girdiği yıl içinde yapacaktır.

10. Komite Sekreterliği, Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğiyle birlikte UNESCO Genel Müdürlüğüne bağlı olacaktır.

Madde X.3

1. Taraflardan her biri, Madde IX.2 kapsamında kurulan ya da faaliyetlerini sürdüren akademik dolaşım ve tanımaya ilişkin ulusal bilgi merkezini, Avrupa Ulusal Bilgi Merkezleri Ağı'nın (the ENIC Network) bir üyesi olarak atayacaktır. Madde IX.2 kapsamında bir Tarafta birden fazla ulusal bilgi merkezinin kurulduğu ya da işletildiği durumlarda bu merkezlerin tamamı ağın üyeleri olacaklar, ancak, ilgili ulusal bilgi merkezleri sadece bir oy kullanabilecektir.

2. Yapısal olarak sınırlı olarak Sözleşme taraflarının ulusal bilgi merkezlerinden oluşan ENIC Ağı, yetkili ulusal makamlarla beraber Sözleşme'nin yürütülmesine destek verecek ve yardım edecektir. Ağ, yılda en az bir kez toplanacaktır; Kendi talimatlarına uygun olarak Başkanını ve Bürosunu seçecektir.

3. ENIC İletişim Ağı Sekreterliği, Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğiyle birlikte UNESCO Genel Müdürlüğüne bağlı olacaktır.

4. Taraflar ENIC İletişim Ağı aracılığıyla, diğer Tarafların ulusal bilgi merkezleriyle, özellikle akademik tanıma ve dolaşım ile ilgili etkinliklerde kullanılmaları için gerekli tüm bilgiyi toplamalarına olanak vererek, işbirliğinde bulunacaklardır.

Bölüm XI. Son Hükümler

Madde XI.1

1. Bu Sözleşme, Sözleşmenin tevdi edilmesiyle sonuçlanacak Diplomatik Konferansa davet edilen:

- a) Avrupa Konseyi üye devletlerinin;
- b) UNESCO Avrupa Bölgesi üye devletlerinin;

c) Avrupa Konseyi Avrupa Kültür Sözleşmesi'ni ve/veya Avrupa Bölgesi'nde yer alan devletlerin yükseköğretim çalışmalarının, diplomalarının ve derecelerin tanınmasıyla ilgili UNESCO Sözleşmesi'ni onaylayan herhangi bir imza sahibi, sözleşen devlet veya Tarafın,

imzasına açık olacaktır.

1. Bu Devletler ve Vatikan:

a) imzanın onay, kabul ya da uygun bulmaya tabi olmadığı durumlarda imza yoluyla, ya da

b) imzanın onay, kabul ya da, uygun bulmaya tabi olduğu durumlarda, imzayı takiben onay, kabul ya da imza yoluyla,

ya da

c) katılım yoluyla

Sözleşme ile bağlanmak için rızalarını ifade edebilirler.

3. İmzalar tevdi makamlarından biri tarafından atılacaktır. Onaylama, kabul ya da giriş belgeleri tevdi makamlarından biri tarafından saklanacaktır.

Madde XI.2

Bu Sözleşme, Avrupa Konseyi ve/veya UNESCO Avrupa Bölgesi üyesi olan en az üç Devletin içinde yer alacağı, beş devletin Sözleşme'yle bağlı kalma rızalarını ifade etmelerinden sonra bir aylık sürenin bitimini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girecektir. Sözleşme, her bir Devletin Sözleşme'ye bağlı kalacağını kabul ettiğini bildirmesinden sonraki, bir aylık sürenin bitimini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde XI.3

1. Bu Sözleşme'nin yürürlüğe girmesinden sonra Madde XI.1'de belirtilen kategorilerden biri içinde yer alan bir devlet Sözleşmeye katılma talebinde bulunabilir. Bu konudaki her istek, Avrupa Bölgesi'nin yükseköğretim belgelerinin tanınmasıyla ilgili Sözleşme Komitesi'nin toplantısından en az üç ay önce taraflara bu isteği iletecek olan bilgilendirecek olan tevdi makamlarından birine, yöneltecektir. Tevdi makamı aynı zamanda Avrupa Konseyi Bakanlar Konseyini ve UNESCO İcra Kurulunu da bilgilendirecektir.

2. Bu Sözleşme'ye dahil olmayı talep eden bir Devleti, bu Sözleşme'ye çağırma kararı Tarafların üçte iki çoğunluğuyla alınacaktır.

3. Bu Sözleşme'nin yürürlüğe girmesinden sonra, Avrupa Topluluğu, kendi Üye Devletlerince yapılan ve tevdi makamlarına yöneltilen bir talebi takiben Sözleşme'ye katılabilir. Bu durumda, Madde XI.3.2 uygulanmayacaktır.

4. Kabul eden her bir Devlet veya Avrupa Topluluğu açısından, Sözleşme, tevdi makamlarından birinin kabul belgesini almasını takip eden bir aylık sürenin bitimini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde XI.4

1. Aşağıda belirtilen Sözleşmelerin:

● Üniversitelere Kabul sağlayan Belgelerin Denkliğiyle ilgili Avrupa Sözleşmesi (1953, ETS No. 15) ve Protokolü (1964, ETS No. 49);

● Üniversite Çalışma Sürelerinin Denkliğiyle ilgili Avrupa Sözleşmesi (1956, ETS No. 21);

● Üniversite Belgelerinin Akademik Tanınmasıyla ilgili Avrupa Sözleşmesi (1959, ETS No.32);

● Akdeniz'e sınırı olan Arap ve Avrupa Devletlerinde Yükseköğretim Çalışmalarının, Diplomalarının ve Derecelerinin tanınmasıyla ilgili Uluslararası Sözleşme (1976);

● Avrupa Bölgesi'nde ait Devletlerin Yükseköğretim Çalışmalarının, Diplomalarının ve Derecelerinin tanınmasıyla ilgili Sözleşme (1979);

● Üniversite Çalışma Sürelerinin Genel Denkliğiyle ilgili Avrupa Sözleşmesi (1990, ETS No. 138);

birinin ya da daha fazlasının tarafı olan bu Sözleşme'nin Tarafları:

a) mevcut Sözleşme hükümlerini karşılıklı ilişkiler içinde uygulayacaktır;

b) mevcut Sözleşme'nin bir tarafı olmayan, ancak yukarıda belirtilen Sözleşmelerin Tarafı olan Devletlerle yapmış oldukları söz konusu Sözleşmeleri uygulamaya devam edeceklerdir.

2. Bu Sözleşme'nin Tarafları, Akdeniz'e sınırı olan Arap ve Avrupa Devletleri'ndeki yükseköğretim Çalışmalarının, Diplomalarının ve Derecelerin tanınmasıyla ilgili uluslararası Sözleşme dışında daha önceden taraf olmamışlarsa paragraf 1'de belirtilen Sözleşmelerden herhangi birine taraf olmaktan kaçınma yükümlülüğünü üstlenirler.

Madde XI.5

1. Herhangi Devlet, imza sırasında veya onay, kabul, uygun bulma ya da katılım belgesini tevdi ederken, bu Sözleşme'nin uygulanacağı ülke veya ülkeleri belirleyebilir.

2. Herhangi bir Devlet, daha sonraki bir tarihte, tevdi makamlarından birine ilettiği bir beyanatta, Sözleşme'nin uygulanmasını beyanatta belirtilen dışında bir ülkeye genişletebilir. Sözleşme, bu tür ülkeler için tevdi makamı tarafından beyanatın alındığı tarihten sonraki bir aylık dönemin bitimini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

3. Beyanatta belirtilen herhangi bir bölge hakkında, önceki iki paragraf kapsamında yapılan bir beyan, tevdi makamlarından birine yöneltilen bir tebliğ ile geri alınabilir. Geri alma tevdi makamı tarafından bu bildirim alındığı tarihten sonraki bir ayın bitimini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde XI.6

1. Taraflardan biri, herhangi bir zamanda, tevdi makamlarından birine gönderilen bir bildirimle bu Sözleşme'yi feshedebilir.

2. Bu fesih, tevdi makamı tarafından bildirim alındığı tarihten sonraki on iki aylık bir dönemin bitimini takip eden ayın ilk günü geçerli olacaktır. Ancak bu fesih, Sözleşme hükümleri kapsamında alınan önceki tanınma kararlarını etkilemeyecektir.

3. Bu Sözleşme'nin hedefine ve amacına ulaşabilmesi için gerekli bir hükmün, bir Taraf tarafından ihlal edilmesi durumunda bu Sözleşme'nin uygulamasının sona ermesi ya da askıya alınması uluslararası hukuk uyarınca duyurulacaktır.

Madde XI.7

1. Herhangi bir devlet, Vatikan veya Avrupa Topluluğu imza zamanında ya da onay, kabul, uygun bulma ya da katılım belgesinin sunulması sırasında bu Sözleşme'nin aşağıda belirtilen maddelerinden biri ya da daha fazlası üzerinde, tamamen ya da kısmen, çekince hakkını saklı tuttuğunu beyan edebilir.

Madde IV.8

Madde V.3

Madde VI.3

Madde VIII.2

Madde IX.3

Başka hiçbir çekince konulamaz.

2. Bir önceki paragraf kapsamında çekince koyan herhangi bir Taraf çekincesini tevdi makamlarından birine gönderdiği bir bildirimle, tamamen ya da kısmen, geri alabilir. Geri alma, tevdi makamı tarafından bildirim alındığı tarihten itibaren geçerli olacaktır.

3. Bu Sözleşme'nin bir hükmüne çekince koyan bir Taraf, söz konusu hükmün başka bir Taraf Devlet tarafından uygulanmasını talep edemez, ancak söz konusu Taraf Devletin, eğer çekincesi kısmi ya da şarta bağlıysa, bu hükmün kendi kabul ettiği şekilde uygulanmasını talep edebilir.

Madde XI.8

1. Bu Sözleşmedeki taslak değişiklikler, Tarafların üçte iki çoğunluğuyla, Avrupa Bölgesi'ndeki Yükseköğretim Belgelerinin Tanınmasıyla İlgili Sözleşme Komitesi tarafından benimsenebilir. Benimsenen herhangi bir taslak değişiklik, bu Sözleşmeye bir Protokolle dahil edilecektir. Protokol, her olay için, yürürlüğe girme usulünü belirleyecek ve Taraflarca kabul edildiğinin bildirilmesini talep edecektir.

2. Yukarıda 1. paragraf kapsamında, bu Sözleşme'nin III. Bölümü'nde hiçbir değişiklik yapılamaz.

3. Değişikliklerle ilgili her öneri Komite toplantısından en az üç ay önce, tarafları bilgilendirecek olan, tevdi makamlarından birine bildirilecektir. Tevdi makamı ayrıca Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi ve UNESCO İcra Kurulunu da bilgilendirecektir.

Madde XI.9

1. Avrupa Konseyi Genel Sekreterliği ve Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü Genel Müdürlüğü bu Sözleşme'nin tevdi makamları olacaktır.

2. Bir resmi belge, bildirim ya da ileti kendisine tevdi edilen tevdi makamı, Sözleşme'nin taraflarının yanısıra, Avrupa Konseyi ve/veya UNESCO Avrupa Bölgesi üyesi diğer Devletlere

a) herhangi bir imza ile;

b) herhangi bir onay, kabul, uygun bulma ya da katılım belgesinin sunumuyla;

c) Madde XI.2 ve XI.3.4'deki hükümler uyarınca bu Sözleşme'nin yürürlüğe gireceği bir tarihte;

d) Madde XI.7 hükümleri yerine getirilirken yapılan herhangi bir çekince ve Madde XI.7 hükümleri yerine getirilirken yapılan bir çekincenin geri çekilmesiyle;

e) Madde XI.6'nın uygulanması sırasında bu Sözleşme'nin yürürlükten kaldırılacağına, ilişkin herhangi bir duyuruyla;

f) Madde II.1 veya Madde II.2'nin hükümleri uyarınca yapılan duyurularla;

g) Madde IV.5'in hükümleri uyarınca yapılan duyurularla;

h) Madde XI.3'ün hükümleri uyarınca giriş için yapılan herhangi bir başvuruyla;

i) Madde XI.8'in hükümleri uyarınca yapılan herhangi bir öneriyle;

j) bu Sözleşme ile ilgili işlem, bildiri veya ileti ile.

Tevdi edecektir.

3. Bu Sözleşme'nin hükümlerinin yerine getirilmesi sırasında bir ileti alan veya Sözleşme'nin hükümlerinin takibine ilişkin bir tebliğ yapan tevdi makamı, derhal diğer tevdi makamını bilgilendirecektir.

Bu hususları tasdiken, aşağıda imzası bulunan yetkili temsilciler, bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

11 Nisan 1997 tarihinde, Lizbon'da, birbirine denk dört metin olarak, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde, biri Avrupa Konseyi arşivlerinde diğeri Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü arşivlerinde saklanmak üzere iki kopya olarak hazırlanmıştır. Onaylanmış bir kopyası Madde XI.1'de belirtilen tüm devletlere, Vatikan'a, Avrupa Topluluğu'na ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği'ne gönderilecektir.